

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання – це форма навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів та студентів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі. Це ідеальне рішення для тих, хто надає перевагу сучасним інформаційним технологіям в освіті та цінує свій час. Дистанційне навчання дає студентам можливість цілодобового доступу до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації викладачів та методистів, відеолекції в режимі online, віртуальні тренажери та інші технологічні рішення для забезпечення ефективного процесу навчання.

Аналізуючи перспективи розвитку дистанційного навчання в закладах вищої освіти можна дійти висновку, що дистанційна освіта з використанням інтернет–технологій розвивається стрімко й динамічно. Університети прагнуть до інтеграції систем дистанційної освіти. Разом із розвитком технологій змінюється вид навчальних матеріалів, вони стають більш мультимедійними й інтерактивними. Однак слід зазначити, що не можна розглядати питання повної заміни традиційних освітніх технологій новими. Мова йде про можливість застосування дистанційних технологій в окремих розділах, для вивчення теоретичних питань, виконання самостійної роботи здобувачів, коли немає потреби перебувати безпосередньо в навчальних аудиторіях. Окремі галузі мають свою специфіку, де очна форма навчання все ж таки стоїть на першому місці й відіграє ключову роль у якості знань майбутніх фахівців.

Під час дистанційного навчання з'являються певні особливості в використанні таких поширених традиційних форм навчання та контролю знань як лекції, семінари, лабораторні заняття, контрольні роботи, іспити та ін. Наприклад, лекції у дистанційному навчанні (на відміну від аудиторних) не передбачають безпосереднього спілкування з викладачем.

Використання новітніх ІТ (гіпертексту, мультимедіа, віртуальної реальності, Інтернет-технологій) не тільки робить лекції виразними й уявними, але дозволяють слухати їх у будь-який час і на будь-якій

відстані. Семінари у дистанційній освіті проводять за допомогою відеоконференцій. Викладач може оцінити засвоєння матеріалу за ступенем активності учасника дискусії.

Крім того, використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій дає змогу удосконалювати роботу з ними. Врешті, дистанційне навчання допомагає оминати психологічні бар'єри, пов'язані з комунікативними якостями людини, наприклад, страхом публічних виступів, фізичними вадами, сором'язливістю. Воно позитивно впливає на студента, збільшуючи його творчий та інтелектуальний потенціал внаслідок самоорганізації, самовдосконалення, прагнення до знань, уміння володіти комп'ютерною технікою і самостійно приймати виважені, відповідальні рішення.

Необхідно відзначити, що саме дистанційна освіта відкриває студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, знаходження і закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання із застосуванням концептуального моделювання явищ і процесів. Така форма організації навчання дозволить вирішити безліч проблем, перед якими безсилі інші форми освіти. Отримати першу або другу вищу освіту, підвищити свою кваліфікацію, обмінятися досвідом, отримати консультацію фахівця, активно брати участь у професійному спілкуванні, не залишаючи сім'ю чи роботу – саме ці проблеми стосуються великої кількості громадян будь-якої країни, в тому числі й України.

Однак крім позитивних якостей дистанційної освіти, в ній можна виділити кілька недоліків. Це перш за все – відсутність достатньої ІТ-компетентності, для розвитку якої не у кожного викладача і студента є технологічні засоби з виходом в мережу Інтернет, з яких можна скористатися доступними на сьогодні ресурсами.

По-друге, це недостатність досвідчених викладачів, знайомих з новітніми технологіями дистанційного спілкування та методиками дистанційного навчання, адже заняття інтернетом відрізняється від заняття наживо, тому що в ньому звичайна методологія працює інакше: треба опанувати інші інструменти, які допоможуть організувати студентів, щоб надавати нову інформацію та здійснювати контроль над засвоєнням учнями знань. На жаль, сьогодні нема єдиного майданчика, на якому були б зібрані й оцінені експертами кращі курси з організації дистанційного навчання. Відчувається відсутність відеопосібників для проведення теоретичного та практичного курсів. Важливо враховувати санітарні вимоги до навчання онлайн, адже тривале перебування перед екранами комп'ютерів може негативно вплинути на зір викладачів та

студентів. Тому потрібно скорегувати розклад занять, їх тривалість, кількість перерв, обсяги завдань для самостійної підготовки.

Тож у цьому не великому дослідженні було здійснено спробу проаналізувати проблеми та перспективи дистанційного навчання. Отже, слід зауважити, що дистанційне навчання не є антагоністичним щодо очної та заочної форм навчання. Воно природно інтегрується в ці системи, доповнюючи й розвиваючи їх, що сприяє створенню мобільного навчального середовища.

Варто пам'ятати, що дистанційне навчання сьогодні в Україні може повноцінно розвиватися тільки за наявності таких основних складових як нормативно-правова база, навчальні програми й курси, кваліфіковані викладачі, відповідна матеріально-технічна база (програмне й апаратне забезпечення, високошвидкісні лінії зв'язку), розробка критеріїв якості, фінансова підтримка тощо. Саме системний всебічний підхід до організації дистанційного навчання забезпечить його ефективність в умовах сьогодення.